

Revidovaný národný akčný plán
Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015
na roky 2011 – 2015

Priorita: Vzdelávanie

Cieľ č. 1. Účasť detí zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP) /marginalizovaných rómskych komunit (MRK) na predprimárnom vzdelávaní

Indikátory cieľa č 1:

- Podiel detí zo sociálne znevýhodneného prostredia v nultom a prvom ročníku základnej školy, ktoré neabsolvovali výchovu a vzdelávanie v materskej škole v rodovom rozlíšení.
- Miera zaškolenosti 3 – 6-ročných detí zo sociálne znevýhodneného prostredia v materskej škole.

Zdroj dát: ÚIPS + UPSVaR

Východisková hodnota: podľa zdroja dát október roku t (pravdepodobne bude zistiteľná až v septembri 2011, keď bude v činnosti nový systém na ÚIPS)

Kvantifikovaný cieľ: dosiahnuť minimálne 50 % zaškolenosť detí zo sociálne znevýhodneného prostredia na predprimárnom vzdelávaní v materskej škole

Zabezpečenie monitoringu: ÚIPS

Opatrenie č. 1.1. Dosiahnuť čo najvyššiu zapojenosť 3 – 6-ročných detí zo sociálne znevýhodneného prostredia v predprimárnom vzdelávaní v materskej škole

Alternatíva I.

Aktivita 1.1.1. Upraviť právne predpisy tak, aby stimulovali účasť detí zo sociálne znevýhodneného prostredia na predprimárnom vzdelávaní v materskej škole – bezplatné predprimárne vzdelávanie detí v materskej škole od 3 rokov

Alternatíva II.

Aktivita 1.1.1. Upraviť právne predpisy tak, aby stimulovali účasť detí zo sociálne znevýhodneného prostredia na predprimárnom vzdelávaní v materskej škole – bezplatné predprimárne vzdelávanie detí v materskej škole od 4 rokov so zabezpečením bezplatného stravovania vrátane olovrantu

Aktivita 1.1.2. Zabezpečiť účasť detí zo sociálne znevýhodneného prostredia na vzdelávaní v materskej škole spojením s motivačnými opatreniami v sociálnej oblasti (aktivačné práce pre rodičov)

Termín: 2015

Zabezpečenie: MŠVVaŠ SR, MPSVR SR, obce, MVO

Opatrenie č. 1.2. Rozšíriť ponuku predškolského vzdelávania v obciach s vysokou koncentráciou detí zo sociálne znevýhodneného prostredia

Aktivita 1.2.1. Analýza potrieb obcí s MRK (pri aktualizácii Atlasu rómskych komunit sledovať existenciu materskej školy v obci)

Aktivita 1.2.2. Ustanoviť rozmanité formy výchovy a vzdelávania detí predškolského veku stimulujúce účasť detí zo sociálne znevýhodneného prostredia na predprimárnom vzdelávaní v materskej škole /poldenná výchova a vzdelávanie, striedanie skupín v týždenných intervaloch, tzv. prípravné triedy materskej školy; denná, niekoľkohodinová (napr. 2 – 3 - hodinová) výchova a vzdelávanie s poskytovaním jedného nevareného jedla, s možnosťou účasti zákonných zástupcov na výchove a vzdelávaní; predškolské vzdelávanie niekoľko dní v týždni; tzv. kontajnerové materské školy

Aktivita 1.2.3. Umožniť zriaďovateľom získať prostriedky z fondov Európskej únie na výstavbu nových alebo rekonštrukciu a rozšírenie kapacít existujúcich budov materských škôl v nasledujúcom programovom období 2014-2020

Aktivita 1.2.4. V novom programovom období EÚ pre roky 2014 - 2020 otvoriť možnosť čerpania dotácií zo štrukturálnych fondov aj pre oblasť predprimárneho vzdelávania

Aktivita 1.2.5. Rozšíriť spektrum zriaďovateľov materských škôl o krajské školské úrady.

Termín: 2015

Zabezpečenie: MPaRV SR, MDVaRR, MŠVVaŠ SR, UNDP, obce

Opatrenie č. 1.3. Podporovať materské školy pri zavádzaní programov orientovaných na zlepšenie spolupráce s rodičmi rómskych detí a pri zapájaní asistentov učiteľa v materských školách

Aktivita 1.3.1. Pripraviť návrh možností financovania asistentov učiteľa v predprimárnom vzdelávaní

Aktivita: 1.3.2. Prispôbiť systém financovania predprimárneho vzdelávania formulácii aktivity č. 1.2.2. v opatrení 1.2. tak, aby pridelovanie financií zohľadňovalo rôzne formy výchovy a vzdelávania detí v predprimárnom vzdelávaní (napr. poldennej výchovy....., denná, niekoľkohodinová s poskytovaním jedného nevareného jedla s možnosťou účasti rodičov, predprimárna príprava v domácom prostredí s účasťou rodičov v rámci aktivačných prác a pod.)

Aktivita 1.3.3. Umožniť účasť učiteľov materských škôl na kontinuálnom vzdelávaní zameranom na tvorbu programov spolupráce s rodičmi rómskych detí

Aktivita 1.3.4. Finančne podporovať kombinované programy vzdelávania a sociálnej starostlivosti – spolupráca s materskými a komunitnými centrami

Termín: 2015

Zabezpečenie: MŠVVaŠ SR, MPSVR SR (FSR)

Cieľ č. 2. Zlepšiť motiváciu, školské výsledky a dochádzku detí v základnom vzdelávaní a zvýšiť počet detí pokračujúcich v ďalšom štúdiu po základnom vzdelávaní

Indikátory cieľa č. 2:

- Podiel detí zo SZP končiacich povinnú školskú dochádzku v nižšom ako deviatom ročníku na celkovom počte takýchto detí (ÚIPŠ a UPSVaR).
- Podiel počtu evidovaných nezamestnaných osôb so základným vzdelaním alebo bez základného vzdelania na celkovom počte evidovaných nezamestnaných vo vekovej skupine do 20 rokov v rodovom členení (UPSVaR).
- Podiel detí, ktoré po ukončení povinnej školskej dochádzky nepokračujú v štúdiu na strednej škole alebo v štúdiu na odbornom učilišti, praktickej škole alebo učilišti na celkovom počte detí končiacich povinnú školskú dochádzku (ÚIPŠ).
- Počet neospravedlnených hodín na žiaka základnej školy a na žiaka základnej školy zo SZP (ÚIPŠ).

Zdroj dát: ÚIPŠ a UPSVaR

Východisková hodnota: podľa zdroju dát október roku t (pravdepodobne bude zistiteľná až v septembri 2011, keď bude v činnosti nový systém na ÚIPŠ)

Kvantifikovaný cieľ: zvýšiť počet detí zo SZP, ktoré ukončili základné vzdelávanie v deviatom ročníku a zvýšiť počet detí zo SZP pokračujúcich v ďalšom vzdelávaní po základnom vzdelávaní

Zabezpečenie monitoringu: ÚIPŠ, UPSVaR

Opatrenie č. 2.1. Zabezpečiť čo najväčšiu presnosť a dôsledne využívať kontrolný mechanizmus pri procese odbornej pedagogicko-psychologickej diagnostiky 5 a 6-ročných detí pred ich nástupom na povinnú školskú dochádzku a následne aj po absolvovaní ročnej prípravy

Aktivita 2.1.1. Vypracovať sociálno-kultúrne relevantné testy školskej spôsobilosti, pri testovaní používať materinský jazyk dieťaťa a v prípade potreby zabezpečiť prítomnosť asistenta učiteľa pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Aktivita 2.1.2. Kontrolovať dôsledné dodržiavanie postupov prijímania žiakov do špeciálnych základných škôl

Aktivita 2.1.3. Zabezpečiť, aby psychologickú diagnostiku detí pred ich nástupom na povinnú školskú dochádzku vykonávali výlučne zamestnanci CPPPaP; výsledok testovania má orientačný charakter, okrem prípadov zdravotného postihnutia, ktoré je písomne dokladované lekársnym vyjadrením

Aktivita 2.1.4. Zabezpečiť, aby bola rediagnostika po absolvovaní prvého roka vzdelávania žiaka v škole vykonávaná inou osobou, ako diagnostika pred jeho nástupom na povinnú školskú dochádzku; kontrola dodržiavania tejto aktivity bude súčasťou kontrol vykonávaných Štátnou školskou inšpekciou

Termín: 2015

Zabezpečenie: MŠVVaŠ SR (VÚDPaP, ŠŠI, KŠÚ)

Opatrenie č. 2.2. Zabezpečiť dostupnosť kvalitných a variabilných vzdelávacích programov na pokrytie individualizovaných potrieb žiakov s dôrazom na rozvoj kognitívnych funkcií a nadobudnutie kľúčových kompetencií

Aktivita 2.2.1. Podporovať autonómiu a flexibilitu škôl pri tvorbe školských vzdelávacích programov

Aktivita 2.2.2. Podporovať ekvivalentné znižovanie maximálneho počtu detí v triede v nadväznosti na počet detí zo SZP

Aktivita 2.2.3. Personálne zabezpečiť v zmysle štátneho vzdelávacieho programu aj pri vzdelávaní rómskych žiakov odborníkov: dostatok asistentov učiteľov, logopédov, školských špeciálnych pedagógov, školských psychológov, sociálnych pracovníkov a ďalší personál zabezpečujúci štátny a školský vzdelávací program v zmysle školského zákona

Aktivita 2.2.4. Vzdelávacie programy tvoriť tak, aby sa v nich vytvoril priestor pre priamu spoluprácu a súčinnosť s odborníkmi z iných rezortov (zdravotníctvo, polícia, úrad práce, hasiči)

Aktivita 2.2.5. Umožniť v špeciálnych základných školách, ktoré majú voľné kapacity, zriaďovanie tried základnej školy (ako elokovaného pracoviska základnej školy) tam, kde nie sú vytvorené kapacity pre ich vzdelávanie v základnej škole alebo tieto kapacity nie je možné z objektívnych dôvodov vytvoriť, resp. zriaďiť základné školy v obciach, kde nie sú zriadené a ich zriadenie je potrebné

Termín: 2015

Zabezpečenie: MŠVVaŠ SR (KŠÚ, MPC), VÚC a obce

Opatrenie č. 2.3. Zvýšenie efektívnosti systému sociálnej podpory vzdelávania

Aktivita 2.3.1. Prehodnotenie súčasného systému v legislatíve tak, aby dotácie pokrývali čo najširší okruh detí zo sociálne znevýhodneného prostredia a motivovali ich k lepšej dochádzke a študijným výsledkom v základnej i strednej škole (dotácie na stravu, školské pomôcky, stredoškolské štipendiá, väzba medzi poskytovaním sociálnych dávok a riadnou školskou dochádzkou dieťaťa, aktivačný príspevok na dokončenie školy pre 16 – 19-ročných nezamestnaných v NAP „Zamestnanosť“)

Termín: 2015

Zabezpečenie: MPSVR SR, MŠVVaŠ SR (ÚIPŠ)

Opatrenie č. 2.4. Podporovať na školách na základnom stupni vzdelania celodenný výchovno-vzdelávací systém

Aktivita 2.4.1. Vypracovať metodiku celodenného výchovného systému a overiť ju v praxi

Termín: 2015

Zabezpečenie: MŠVVaŠ SR (MPC)

Opatrenie č. 2.5. Podporiť systém výchovno-vzdelávacích aktivít a sociálno-kultúrnych aktivít pre deti z MRK, mládež a dospelých (v spolupráci s MVO, komunitnými centrami)

Aktivita 2.5.1. Vzdelávacie projekty na podporu zachovania, vyjadrenia, ochrany a rozvoja identity a kultúrnych hodnôt

Aktivita 2.5.2. Podpora záujmovej činnosti a využitia voľného času

Aktivita 2.5.3. Podpora výchovy a vzdelávania detí a mládeže v oblasti ľudských práv, práv národnostných menšín, práv detí, práv iných zraniteľných skupín a rodovej rovnosti

Aktivita 2.5.4. Zvyšovanie informovanosti verejnosti v oblasti poznania svojich práv a povinností

Aktivita 2.5.5. Príprava publikácií, učebných materiálov a pomôcok

Aktivita 2.5.6. Podpora interetnického a interkultúrneho dialógu a porozumenia medzi majoritou, národnostnými menšinami a etnickými skupinami.

Aktivita 2.5.7. Zaviesť povinné kurzy, minimálne 3 hodiny týždenne pre poberateľov sociálnych dávok, kde by sa realizovali vyššie uvedené vzdelávania, upevňovacie a obnovovacie kurzy trivía zamerané na čítanie, písanie, počítanie s možnosťou rozšíriť to o počítačovú gramotnosť, resp. podľa záujmu frekventantov

Aktivita 2.5.8. Využívať absolventov sociálnej práce pri jednotlivých aktivitách

Termín: 2015

Zabezpečenie: UV SR (dotácie), USVRK, MŠVVaŠ SR, MPSVR (UPSVaR)

Opatrenie č. 2.6. Prehodnotiť spôsob financovania nákladov na žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Aktivita 2.6.1. Zvýšiť príspevok na žiaka zo sociálne znevýhodneného prostredia o 100%, alternatívne zvážiť možnosť osobitného opatrenia s dôsledkom ďalšieho zvýšenia tohto príspevku základným školám, uvedeným v § 29 zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktoré zaraďujú žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia do tried, ktoré nie sú zriadené pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Aktivita 2.6.2. Rozšíriť účel použitia príspevku na žiaka zo sociálne znevýhodneného prostredia

Aktivita 2.6.3. Umožniť, aby aj na žiakov zo SZP v 8-ročných gymnáziách v nižšom strednom vzdelávaní boli poskytované príspevky z MŠVVaŠ SR a boli poberateľmi príspevkov z MPSVaR SR (dotácie na stravu, pomôcky a motivačné štipendiá)

Termín: 2015

Zabezpečenie: MŠVVaŠ SR, MPSVR SR

Opatrenie č. 2.7. Podporiť zvyšovanie kvality výchovy a vzdelávania

Aktivita 2.7.1. Prehodnotiť možnosť zavedenia ukazovateľa kvality do normatívneho spôsobu financovania škôl, v ktorých sa vzdelávanie považuje za sústavnú prípravu na povolanie, a to v rámci normatívu na žiaka školy zavedením koeficientu kvality alebo formou príspevku – „bonusu“

Aktivita 2.7.2. Zriaďovateľom škôl pridelovať finančné prostriedky aj za kvalitu školy; finančné prostriedky za kvalitu školy bude môcť škola použiť na účel ustanovený zákonom (napr. na motivačný príspevok pre učiteľov, ktorí sa venujú žiakom úspešným v olympiádach, celoštátnych, či medzinárodných súťažiach; takisto tým, čo dosahujú výrazné zlepšenia prospechu žiakov zo SZP; na zlepšenie materiálno-technického zabezpečenia školy v oblasti, v ktorej jej žiaci vynikajú na celoštátnej, medzinárodnej úrovni vrátane odbornej literatúry, pomôcok a i.)

Aktivita 2.7.3. Zvýšiť počet školských špeciálnych pedagógov, školských psychologov a pedagogických asistentov v školách a školských zariadeniach

Termín: 2015

Zabezpečenie: MŠVVaŠ SR

Opatrenie č. 2.8. Podpora komplexnej integrácie rodovo citlivej a multikultúrnej výchovy v základných školách

Aktivita 2.8.1. V štátnom vzdelávacom programe rozpracovať prierezovú tému multikultúrna výchova; obsah multikultúrnej výchovy podrobnejšie a jasnejšie štruktúrovať; podobu multikultúrnej výchovy nekoncentrovať len na obsah, ale aj na sociálnu interakciu v rámci školy a medzi školami; hlbšie rozpracovať definíciu multikultúrnej výchovy

Aktivita 2.8.2. Podporiť prienik a spoluprácu MVO zaoberajúcich sa témou multikultúrnej výchovy, uvažovať o tom, že etickú výchovu alebo občiansku náuku by mohli zabezpečovať MVO, ktorých zamestnanci spĺňajú podmienky pre vyučovanie uvedených predmetov v zmysle rezortných predpisov a súčasne sa MVO zaoberá témou občianstva, ĽP alebo multikultúrnej výchovy

Aktivita 2.8.3. V obsahu multikultúrnej výchovy posilniť zložku interkultúrnych kompetencií žiakov z oblasti dejín Rómov, ich kultúry, literárnej tvorby a spoločenského života, ako aj rodovo citlivej výchovy

Termín: 2015

Zabezpečenie: MŠVVaŠ SR (ŠPÚ), UV SR, USVRK

Ciel' č. 3. Zlepšiť výsledky vyučovacieho procesu na stredných školách

Indikátory úlohy č. 3:

-Počet detí opúšťajúcich školský systém bez získania kvalifikácie so zohľadnením rodového hľadiska.

- Rozdiel počtu poberateľov dotácií (sociálnych štipendií a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi) na základných a stredných školách.

- Podiel počtu evidovaných nezamestnaných osôb s neukončenou kvalifikáciou na strednej škole na celkovom počte evidovaných nezamestnaných vo vekovej skupine do 20 rokov so zohľadnením rodového hľadiska.

Zdroj dát: EUROSTAT, ÚIPŠ, UPSVaR

Východisková hodnota: podľa zdrojov dát v roku t

Kvantifikovaný cieľ: zvýši sa počet detí, ktoré absolvujú stredoškolské vzdelávanie

Zabezpečenie monitoringu: ÚIPŠ, UPSVaR

Opatrenie č. 3.1. Zvážiť možnosť predĺženia povinnej školskej dochádzky do 18. roku veku žiaka vrátane odbornej praxe

Aktivita 3.1.1. Zvážiť možnosť uzákonenia povinnej dvanásťročnej školskej dochádzky (prípadne do získania dokladu o príprave na povolanie – výučného listu)

Aktivita 3.1.2 V obciach s vysokou koncentráciou príslušníkov/čok SZP/MRK v spolupráci s VÚC podporovať vznik a udržiavanie detašovaných (elokovaných) tried stredných škôl.

Termín: 2015

Zabezpečenie: MŠVVaŠ SR v súčinnosti VÚC

Opatrenie č. 3.2. Analyzovať existenciu a prínos existujúcich stredných škôl pre vzdelávanie žiakov zo SZP/MRK

Aktivita 3.2.1. Vypracovať analýzu, prínosu a efektívnosti činnosti s návrhom trvalej udržateľnosti stredných škôl – Súkromné gymnázium Košice, Súkromné gymnázium Kremnica, Súkromná pedagogická a sociálna akadémia Košice, Súkromné hudobné a dramatické konzervatórium Košice, Stredná odborná škola Kežmarok a prípadne ďalších – ako paralelu úspešne vyhodnoteného pilotného projektu šiestich alternatívnych neverejných stredných škôl pre Rómov Svetovou bankou v Maďarskej republike

Opatrenie č. 3.3. Podpora komplexnej integrácie rodovo citlivej a multikultúrnej výchovy na stredných školách

Aktivita 3.3.1. V štátnych vzdelávacích programoch rozpracovať prierezovú tému multikultúrna výchova; obsah multikultúrnej výchovy podrobnejšie a jasnejšie štruktúrovať;

podobu multikultúrnej výchovy nekoncentrovať len na obsah, ale aj na sociálnu interakciu v rámci školy a medzi školami; hlbšie rozpracovať definíciu multikultúrnej výchovy

Aktivita 3.3.2. Podporiť prienik a spoluprácu MVO zaoberajúcich sa témou multikultúrnej výchovy, uvažovať o tom, že etickú výchovu alebo občiansku náuku by mohli zabezpečovať MVO, ktorých zamestnanci spĺňajú podmienky pre vyučovanie uvedených predmetov v zmysle rezortných predpisov a súčasne sa MVO zaoberá témou občianstva, ĽP alebo multikultúrnej výchovy

Aktivita 3.3.3. V obsahu multikultúrnej výchovy posilniť zložku interkultúrnych kompetencií žiakov z oblasti dejín Rómov, ich kultúry, literárnej tvorby a spoločenského života, ako aj rodovo citlivej výchovy

Termín: 2015

Zabezpečenie: MŠVVaŠ SR, ŠPÚ

Cieľ č. 4. Zlepšiť starostlivosť o pedagogických a odborných zamestnancov

Indikátory cieľa č. 4:

- Existencia profesijných štandardov.
- Podiel pedagogických zamestnancov, absolventov vybraných vzdelávacích programov na celkovom počte pedagogických zamestnancov v regiónoch so sociálne znevýhodnenými skupinami.

Zdroj dát: MŠVVaŠ SR, ÚIPŠ

Východisková hodnota: podľa zdroju dát október roku t

Kvantifikovaný cieľ: kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov a zohľadnenie náročnosti práce vo finančnom ohodnotení

Zabezpečenie monitoringu: MŠVVaŠ SR, ÚIPŠ

Opatrenie č. 4.1. Zintenzívniť podporu pedagogických zamestnancov venujúcich sa deťom zo SZP a žiakom so zdravotným znevýhodnením vrátane žiakov s poruchou správania zo SZP

Aktivita 4.1.1. Finančné zvýhodnenie formou príplatku k platu

Aktivita 4.1.2. Psychologická podpora pre pedagógov

Termín: 2015

Zabezpečenie: MŠVVaŠ SR, (CPPP a P)

Opatrenie č. 4.2. Podpora vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov

Aktivita 4.2.1. Vypracovať model profesijných štandardov na jednotlivé kariérové pozície pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov (vedúci PZ a OZ a špecialisti),

Aktivita 4.2.2. Vypracovať model profesijného štandardu učiteľa – špecialistu na výchovu a vzdelávanie žiakov zo SZP/MRK

Aktivita 4.2.3. Vytvoriť profesijné štandardy pedagogických asistentov v materských, základných a špeciálnych základných školách

Aktivita 4.2.4. Realizovať akreditované programy kontinuálneho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov so zameraním na špecifické potreby detí a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia a v oblasti špeciálnej pedagogiky so zameraním na integrované vzdelávanie

Aktivita 4.2.5. Vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov v oblasti ľudských práv, práv národnostných menšín, práv detí, práv iných zraniteľných skupín a rodovej rovnosti, vrátane predchádzania všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, homofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie. Tieto vzdelávania realizovať ako súčasť akreditovaných vzdelávacích programov kontinuálneho vzdelávania s možnosťou získania kreditov

Aktivita 4.2.6. Vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov k projektovému mysleniu a tvorbe projektov, vo využívaní prvkov neformálneho vzdelávania vo formálnom vzdelávaní

Aktivita 4.2.7. Podporiť medzinárodnú mobilitu pedagogických a odborných zamestnancov a žiakov stredných škôl zo SZP a tým ich motivovať k osvojeniu si cudzieho jazyka

Termín: 2015

Zabezpečenie: MŠVVaŠ SR, MPC

Cieľ č. 5. Uplatnenie práva na vzdelávanie v materinskom jazyku a podpora rozvoja identity

Indikátory cieľa č. 5:

- Podiel škôl, ktoré si objednali a dostali učebnice rómskeho jazyka/v rómskom jazyku na celkovom počte škôl v regióne so sociálne znevýhodnenými skupinami.
- Objem finančných prostriedkov a počet podporených projektov na rozvoj identity zo štátneho rozpočtu.

Zdroj dát: MŠVVaŠ SR

Východisková hodnota: podľa zdrojov dát v roku t

Kvantifikovaný cieľ: rozvoj rómskej národnostnej menšiny

Zabezpečenie monitoringu: MŠVVaŠ SR, ÚIPŠ, UV SR

Opatrenie 5.1. Podporovať používanie rómskeho jazyka a pri zápise zisťovať záujem rómskych rodičov o výučbu rómskeho jazyka na základných a stredných školách

Aktivita 5.1.1. Vypracovať projekt vzdelávania rómskej národnostnej menšiny v materinskom jazyku s využitím poznatkov a skúseností z experimentálneho overovania

Aktivita 5.1.2. Vypracovať Rámcové učebné plány v štátnom vzdelávacom programe pre školy s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny

Aktivita 5.1.3. Využívanie rómskeho jazyka ako podporného jazyka v predprimárnom a primárnom (prvý stupeň) vzdelávaní

Aktivita 5.1.4. Zabezpečiť tvorbu a vydávanie učebníc a pedagogických pomôcok v rómskom jazyku

Aktivita 5.1.5. Zabezpečiť vzdelávacie štandardy predmetu rómsky jazyk a literatúra a rómske reálie pre materské, základné a stredné školy (učebné plány, učebné osnovy) k predmetu rómsky jazyk a literatúra a rómske reálie

Aktivita 5.1.6. Podporiť tvorbu fondu publikácií s tematikou rómskej histórie, jazyka a kultúry v rómskom jazyku a podporiť osvetu o takomto fonde

Termín: 2015

Zabezpečenie: MŠVVaŠ SR, UV SR, ŠPÚ

Opatrenie č. 5.2. Zabezpečiť prípravu učiteľov rómskeho jazyka a literatúry a podporiť vzdelávanie učiteľov vyučujúcich v rómskom jazyku

Aktivita 5.2.1. Podporovať kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov so zameraním na vzdelávanie žiakov v rómskom jazyku

Aktivita 5.2.2. Podporovať vzdelávanie učiteľov predprimárnej a primárnej úrovne a budúcich učiteľov v rómskom jazyku

Aktivita 5.2.3. Podporovať medzinárodnú mobilitu pedagógov a ich žiakov pochádzajúcich zo SZP, a tým podporiť identitu a komunikáciu žiakov v rómskom jazyku

Termín: 2015

Zabezpečenie: MŠVVaŠ SR

Opatrenie č. 5.3. Podpora zachovania, vyjadrenia, ochrany a rozvoja identity a kultúrnych hodnôt; ochrany základných práv a slobôd; sociálnych a kultúrnych potrieb rómskej národnostnej menšiny; predchádzania všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, homofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie; interetnického a interkultúrneho dialógu a porozumenia

Aktivita 5.3.1. Program „Podpora kultúry národnostných menšín“

- Výskum kultúry, života, histórie, jazyka a identity príslušníkov rómskej národnostnej menšiny
- Podpora záujmovej činnosti a využitia voľného času (kultúrne aktivity, napr. folklórne, literárne, výstavné aktivity, divadelná činnosť, umelecké tvorivé dielne, kultúrno-vzdelávacie tábory atď.)
- Projekty zamerané na identifikáciu a spoznávanie spoločných kultúrnych, umeleckých a vedeckých hodnôt a tradícií (ak ide o výskum)
- Projekty zamerané na odkrývanie a spoznávanie rodinnej, miestnej a regionálnej histórie, tradícií, osobností a pamiatok v národnostne zmiešanom prostredí (ak ide o výskum)
- Podpora výmenných programov, umeleckých súťaží pre deti a mládež z rôznych národnostných a jazykových skupín (ak ide o kultúrne programy a súťaže)

Aktivita 5.3.2. Program „Podpora a ochrana ľudských práv a slobôd“

- Vzdelávacie projekty
- Podpora záujmovej činnosti a využitia voľného času
- Analytická, expertná a edičná činnosť v oblasti práv rómskej národnostnej menšiny
- Podpora uplatňovania zásady rovnakého zaobchádzania
- Zvyšovanie informovanosti verejnosti v oblasti predchádzania všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, homofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie
- Podpora vzájomného porozumenia a zblížovania medzi národnostnými skupinami, medzi národnostnou väčšinou a menšinami, ako aj medzi národnostnými menšinami

- Podpora zahrnutia rešpektovania, porozumenia a tolerancie voči menšinovým jazykom a kultúram do systému výchovy a vzdelávania
- Podpora výmenných programov, pobytov, spoločných vzdelávacích podujatí, vedomostných, umeleckých a športových súťaží pre deti a mládež z rôznych národnostných a jazykových skupín

Aktivita 5.3.3. Program „Podpora sociálnych a kultúrnych potrieb a riešenie mimoriadne nepriaznivých situácií rómskej komunity“

- Podpora vzdelávania a výchovy
- Podpora kultúry
- Financovanie projektov na základe priorít vlády SR vo vzťahu k rómskym komunitám

Termín: 2015

Zabezpečenie: UV SR (sekcia národnostných menšín, sekcia ľudských práv a rovnakého zaobchádzania), USVRK

Ciel' č. 6. Riešiť problematické otázky výchovy a vzdelávania v špeciálnych školách a školských zariadeniach vrátane školského poradenstva a prevencie

Indikátory cieľa č. 6:

- Podiel detí (chlapcov a dievčat) zaradených do špeciálnych tried bežných škôl a špeciálnych základných škôl z celkového počtu detí v základnom vzdelávaní, z toho podiel žiakov zo SZP/MRK.

- Podiel detí (chlapcov a dievčat) zaradených do špeciálnych tried bežných škôl a špeciálnych základných škôl, ktoré boli rediagnostikované, z toho podiel žiakov zo SZP/MRK.

- Podiel detí (chlapcov a dievčat) zaradených do špeciálnych tried bežných škôl a špeciálnych základných škôl pokračujúcich v ďalšom vzdelávaní po základnej škole, z toho podiel žiakov zo SZP/MRK.

Zdroj dát: ÚIPŠ, REF

Východisková hodnota: podľa zdroju dát z roku 2009 – REF(publikácia Škola ako geto, 2009), ÚIPŠ

Kvantifikovaný cieľ: znížiť počet detí z MRK v špeciálnom vzdelávaní

Zabezpečenie monitoringu: ÚIPŠ, REF

Opatrenie č. 6.1. Zabezpečiť čo najvyššiu presnosť a dôsledne využívať kontrolný mechanizmus pri procese testovania a zaradovania detí do špeciálneho vzdelávania

Aktivita 6.1.1. Po prvom roku školskej dochádzky a následne podľa potreby vykonávať rediagnostiku žiakov s diagnostikovaným ľahkým mentálnym postihnutím a umožniť vykonávanie diagnostiky a rediagnostiky aj v prostredí bežnom pre dieťa – t.j. škola, materská škola, komunitné centrum a pod.

Aktivita 6.1.2. Pri podozrení na diskriminačný postup pri diagnostickom vyšetrení rómskeho žiaka zabezpečiť prostredníctvom ŠŠI kontrolné vyšetrenie, ktorého cieľom bude preveriť proces a výsledky pôvodného testovania; odporúčame, aby kontrolné vyšetrenie uskutočňoval psychológ z nezávislého poradenského zariadenia, ktorý ovláda problematiku špecifických podmienok pri testovaní rómskych detí

Aktivita 6.1.3. Metodické a supervízne pôsobenie poradenských zariadení určených na plnenie tejto úlohy podľa § 130 ods. 10 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zamerať na dôsledné usmerňovanie odborných zamestnancov poradenských zariadení, vedúce k vylúčeniu možnosti diskriminácie pri diagnostikovaní detí zo SZP

Aktivita 6.1.4. Zabezpečiť komplexné posúdenie schopností žiaka, ktoré bude podkladom pre individuálny vzdelávací program (ak bude pre žiaka potrebný) alebo jeho prijatie do základnej školy (so súhlasom rodičov) najneskôr v 3. ročníku

Aktivita 6.1.5. Prehodnotiť duálny systém psychologického poradenstva (CPPPaP a CŠPP)

Aktivita 6.1.6. Zvýšiť kontrolu kvality výchovy a vzdelávania v štandardných triedach, v ktorých sú integrovaní žiaci so ŠVVP

Termín: 2015

Zabezpečenie: MŠVVaŠ SR, VÚDPaP, CPPPaP, CŠPP, ŠŠI

Opatrenie č. 6.2. Presnejšie smerovať opatrenia školskej politiky v prospech detí zo SZP

Aktivita 6.2.1. Jednoznačne definovať spôsob, akým sa určí, že je žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia (vymedziť a zosúladiť so školskou štatistikou aj na účely financovania)

Termín: 2015

Zabezpečenie: MŠVVaŠ SR, MPSVaR SR

Opatrenie č. 6.3. Zlepšiť informovanosť o špeciálnom školstve

Aktivita 6.3.1. Informačné kampane pre rodičov detí zo SZP/MRK o dosahoch zaradenia dieťaťa do špeciálnej školy, o možných alternatívnych spôsoboch vzdelávania atď.

Aktivita 6.3.2. Informačné kampane pre pracovníkov vykonávajúcich kontrolu diagnostiky

Aktivita 6.3.3. Vypracovať presnú metodiku informovaného súhlasu rodiča pre zaradenie dieťaťa do špeciálnej školy (informácia o tom, že v prípade, ak rodič nesúhlasí s odporúčaním umiestniť dieťa do špeciálnej školy alebo špeciálnej triedy, neporušuje tým žiadny právny predpis a naopak, ak požaduje umiestniť svoje dieťa do špeciálnej školy napriek absencii badateľného mentálneho postihnutia, môže za to niesť právne následky)

Termín: 2015

Zabezpečenie: UV SR, USVRK

Priorita: Zamestnanosť

Cieľ č. 1. Podpora zamestnatel'nosti osôb žijúcich v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít

Indikátor cieľa č. 1.: Podiel počtu evidovaných nezamestnaných osôb s neukončenou základnou školou a s neukončenou kvalifikáciou na strednej odbornej škole na celkovom počte evidovaných nezamestnaných so zohľadnením rodového hľadiska a regionálneho rozloženia.

Zdroj dát: databáza UPSVaR

Poznámka: predpokladáme, že bude možné vypočítať indikátor aj kombináciou rôznych zdrojov dát napríklad s dátami z Atlasu rómskych komunít

Východisková hodnota: podľa zdrojov dát v roku 2009

Zabezpečenie monitoringu: USVRK

Indikátor č. 1.2.: Podiel počtu obcí registrovaných v Atlase rómskych komunít 2004 oprávnených využívať program terénnej sociálnej práce, ktoré program aktívne využívajú na celkovom počte obcí registrovaných v Atlase a oprávnených využívať program so zohľadnením regionálneho rozloženia.

Zdroj dát: evidencia MPSVR SR, FSR

Východisková hodnota: podľa zdrojov dát v roku 2009

Zabezpečenie monitoringu: USVRK

Špecifický cieľ č. 1.1. Podpora zvyšovania zamestnatel'nosti prostredníctvom informačných a poradenských služieb

Opatrenie č. 1.1.1. Poskytovanie preventívnych opatrení zameraných na predchádzanie nezamestnanosti u znevýhodnených skupín (s cieľom zníženia miery medzigeneračne reprodukovanej nezamestnanosti a zvýšenie počtu absolventov stredného vzdelávania z rodín v hmotnej núdzi, s nízkou kvalifikáciou a dlhodobo nezamestnanými)

Aktivita 1.1.1.1. Poskytovanie informačných a poradenských služieb žiakom škôl a ich zákonným zástupcom

Cieľ: podpora zvyšovania zamestnatel'nosti

Indikátor: počet žiakov škôl a ich zákonných zástupcov, ktorým boli poskytnuté informačné a poradenské služby

Termín: 2012 a každoročne

Rozpočet: bez nároku

Zabezpečenie: UPSVaR, MPSVR SR, MŠVVŠ SR

Opatrenie č. 1.1.2. Podporiť v rámci marginalizovaných rómskych komunít zvyšovanie vzdelanostnej a kvalifikačnej úrovne uchádzačov o zamestnanie a záujemcov o zamestnanie s neukončeným vzdelaním na základnej škole alebo neukončeným štúdiom na strednej škole

Aktivita: 1.1.2.1. Aktívne zapojenie terénnych sociálnych pracovníkov do osvetových a informačných aktivít zameraných na zvyšovanie povedomia o existencii vzdelávacích programov v rámci MRK

Ciel': zvýšenie informovanosti a povedomia u uchádzačov o zamestnanie a záujemcov o zamestnanie s neukončeným vzdelaním v rámci MRK

Indikátor: počet osvetových a informačných aktivít

Termín: každoročne

Rozpočet: bez nároku

Zabezpečenie: MPSVR SR, UPSVaR, SIA

Aktivita 1.1.2.2. Podpora ďalšieho a druhošancového vzdelávania pre ľudí s neukončeným vzdelaním na základnej škole alebo neukončeným štúdiom na strednej škole.

Ciel': zvýšenie počtu úspešných absolventov, ktorí ukončili štúdium

Indikátor: pomer počtu úspešných absolventov projektov a programov vzdelávania a prípravy pre trh práce žijúcich v obciach s prítomnosťou MRK k počtu všetkých zaradených účastníkov do projektov a programov vzdelávania a prípravy pre trh práce žijúcich v obciach s prítomnosťou MRK.

Termín: každoročne

Rozpočet: bez nároku

Zabezpečenie: MPSVR SR, UPSVaR

Aktivita 1.1.2.3. Vyhodnotenie projektov a programov vzdelávania a prípravy pre trh práce realizovaných v rámci operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia a zákona o službách zamestnanosti.

Ciel': poznanie stavu a dynamiky vývoja tejto otázky

Indikátor: hodnotiacia práva

Termín: 2012 - 2013

Rozpočet: 10 000,- €

Zabezpečenie: MPSVR SR

Opatrenie č 1.1.3. Zabezpečiť vyhodnotenie dopadu dopytovo orientovaných projektov realizovaných v rámci OP Zamestnanosť a Sociálna Inklúzia zameraných na zvyšovanie zamestnatel'nosti nezamestnaných osôb žijúcich v obciach s prítomnosťou MRK a odporúčanie využiť pri programovaní ďalších výziev

Aktivita 1.1.3.1. Vyhodnotenie dopadu dopytovo orientovaných projektov realizovaných v rámci OP ZaSI zameraných na zvyšovanie zamestnatel'nosti nezamestnaných osôb žijúcich v obciach s prítomnosťou MRK

Ciel': poznanie stavu a dynamiky vývoja tejto otázky

Indikátor: hodnotiacia práva

Termín: 2012 - 2013

Rozpočet: 10 000,- €

Zabezpečenie: MPSVR SR

Opatrenie č. 1.1.4. Zvýšenie kvality služieb poskytovaných verejnou správou v oblasti služieb zamestnanosti pre ľudí žijúcich v obciach s prítomnosťou MRK so zohľadnením rodového aspektu a regionálneho rozloženia

Aktivita 1.1.4.1. Realizácia kombinovaného výskumu a evaluácie služieb zamestnanosti poskytovaných verejnou správou

Cieľ: identifikácia problémových bodov zapríčiňujúcich nízku úspešnosť a efektívnosť vybraných nástrojov aktívnych opatrení na trhu práce zameraných na integráciu nezamestnaných ľudí žijúcich v obciach s prítomnosťou MRK na trh práce

Indikátor: vypracovaná výskumná a hodnotiacia správa

Termín: 2012

Rozpočet: 60 000,- € (z rozpočtu Národného projektu EUROMA - Európska sieť pre rómske komunity a sociálnu inklúziu)

Zabezpečenie: FSR, MPSVR SR

Aktivita 1.1.4.2. Prezentácia výstupov a odporúčaní

Cieľ: zverejnenie vypracovanej výskumnej a hodnotiacia správy z aktivity 1.1.5.1 výstupov

Indikátor: vypracovaná výskumná a hodnotiacia správa

Termín: 2012

Rozpočet: 15 000,- € (z rozpočtu Národného projektu EUROMA - Európska sieť pre rómske komunity a sociálnu inklúziu)

Zabezpečenie: FSR, MPSVR SR

Špecifický cieľ č. 1.2. Podpora zvyšovania zamestnateľnosti prostredníctvom systematického poskytovania sociálnych služieb

Opatrenie č 1.2.1. Podpora terénnej sociálnej práce v obciach s prítomnosťou MRK

Aktivita 1.2.1.1. Realizácia výzvy zameranej na podporu TSP v obciach s prítomnosťou MRK.

Cieľ: podpora TSP v obciach s MRK

Indikátor: počet obcí s MRK, v ktorých sa realizuje TSP

Termín: 2011

Rozpočet: 30 000 000,- € na národný projekt v rámci výzvy OP ZaSI

Zabezpečenie: MPSVR SR, FSR, USVRK

Aktivita 1.2.1.2. Zabezpečiť efektívnu koordináciu terénnej sociálnej práce

Cieľ: vytvorenie efektívneho systému koordinácie programu realizovaného na regionálnej úrovni

Indikátor: počet regionálnych koordinátorov programu

Termín: 2012

Rozpočet: 520 000,- €. podľa národného projektu Terénna sociálna práca – OP ZaSI

Zabezpečenie: MPSVR SR, FSR, USVRK

Opatrenie č. 1.2.2. Podporovať rozvoj a dobudovanie siete komunitných centier v obciach, v ktorých žijú MRK

Aktivita 1.2.2.1. Finančná a inštitucionálna podpora zriaďovania a činnosti komunitných centier (zo zdrojov ESF, s postupným naviazaním na verejné zdroje).

Cieľ: zvýšenie dostupnosti podporných sociálnych a komunitných služieb v obciach s prítomnosťou MRK

Indikátor: počet nových komunitných centier zriadených za kalendárny rok stabilne poskytujúcich služby v danom kalendárnom roku

Termín: každoročne

Rozpočet: 20 000 000,- € na národný projekt v rámci výzvy OP ZaSI

Zabezpečenie: MPSVR SR, FSR

Aktivita 1.2.2.2. Právne upraviť postavenie a definovanie komunitných centier v právnom poriadku.

Cieľ: zvýšenie dostupnosti podporných sociálnych a komunitných služieb v obciach s prítomnosťou MRK

Indikátor: právna úprava

Termín: v súlade s prípravou právnej normy

Rozpočet: bez nároku

Zabezpečenie: MPSVR SR

Aktivita 1.2.2.3. Dopracovanie metodík služieb komunitných centier.

Cieľ: zvýšenie dostupnosti podporných sociálnych a komunitných služieb v obciach s prítomnosťou MRK

Indikátor: vypracovanie metodiky

Termín: 2012

Rozpočet: Národný projekt komunitné centrá

Zabezpečenie: FSR, MPSVR SR

Aktivita 1.2.2.4. Evaluácia dopadov služieb komunitných centier a kvality ich poskytovania v súlade s minimálnymi štandardami.

Cieľ: Zvýšenie dostupnosti podporných sociálnych a komunitných služieb v obciach s prítomnosťou MRK.

Indikátor: evaluačná správa

Termín: priebežne po nadobudnutí účinnosti právneho predpisu

Rozpočet: 10 000,- €

Zabezpečenie: FSR, MPSVR SR

Cieľ č. 2. Podpora zvyšovania zamestnanosti osôb žijúcich v obciach s prítomnosťou MRK

Indikátor cieľa č. 2: Miera zamestnanosti osôb žijúcich v obciach s prítomnosťou MRK ako počet pracujúcich osôb vo veku 15 – 64 na počet obyvateľov vo veku 15 – 64 so zohľadnením rodového aspektu a regionálneho rozloženia.

Zdroj dát: Výberové zisťovanie UNDP

Východisková hodnota: podľa výberového zisťovania UNDP 2006

Zabezpečenie monitoringu: UNDP

Poznámka: indikátor bude možné počítať na základe dát z výberového zisťovania UNDP

Indikátor č. 2.1: Miera nezamestnanosti osôb žijúcich v obciach s prítomnosťou MRK ako počet nezamestnaných osôb podľa výberového zisťovania na počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva podľa VZ so zohľadnením rodového aspektu a regionálneho rozloženia.

Zdroj dát: Výberové zisťovanie UNDP

Východisková hodnota: Podľa výberového zisťovania UNDP 2006

Zabezpečenie monitoringu: UNDP

Poznámka: indikátor bude možné počítať na základe dát z výberového zisťovania UNDP

Indikátor č. 2.2.: Podiel detí vo veku 0 - 17 r. žijúcich v domácnostiach, v ktorých nikto nepracuje, zisťovaný so zohľadnením rodového aspektu a regionálneho rozloženia.

Zdroj dát: Výberové zisťovanie UNDP

Východisková hodnota: Podľa výberového zisťovania UNDP 2006

Zabezpečenie monitoringu: UNDP

Poznámka: indikátor bude možné počítať na základe dát z výberového zisťovania UNDP

Indikátor č. 2.3.: Podiel počtu osôb, ktorým príjem domácnosti v zásade neumožňuje minimálne 2 z nasledujúcich 4 vecí (uspokojovať základné životné potreby, udržiavať vybavenie domácnosti, uspokojovať kultúrne záujmy, šoriť) k celkovému počtu osôb, zisťovaný so zohľadnením rodového aspektu a regionálneho rozloženia.

Zdroj dát: UNDP

Východisková hodnota: 0

Zabezpečenie monitoringu: UNDP

Poznámka: indikátor bude možné počítať na základe dát z výberového zisťovania UNDP

Špecifický cieľ č. 2.1. Podpora zamestnanosti posilňovaním medzitrhu práce

Opatrenie č. 2.1.1. Podporiť prechod znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie z evidencie uchádzačov o zamestnanie na trh práce prostredníctvom programu medzitrhu práce

Aktivita 2.1.1.1. Podpora aktivít, opatrení, služieb alebo dočasného zamestnávania znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie poberajúcich dávku v hmotnej núdzi v rámci programu medzitrhu práce a zapojenie neštátnych služieb zamestnanosti do realizácie programu medzitrhu práce v súlade so zákonom o službách zamestnanosti

Cieľ: počet znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie dočasne zamestnaných v rámci medzitrhu práce alebo ktorým sú poskytované služby, aktivity alebo opatrenia v rámci medzitrhu práce

Indikátor: počet subjektov realizujúcich programy medzitrhu práce v obciach s prítomnosťou MRK

Termín: 2012

Rozpočet : bude vyčíslený MPSVR SR

Zabezpečenie: neštátne služby zamestnanosti, USVRK, MPSVR SR a UPSVR

Aktivita 2.1.1.2. Podpora vytvárania rovnosti príležitostí v prístupe na trh práce a podpora integrácie znevýhodnených skupín na trhu práce s osobitným zreteľom na MRK.

Cieľ: zvyšovanie možností prístupu na trh práce

Indikátor: počet schválených projektov

Termín: 2011

Rozpočet: 8 000 000,- €

Zabezpečenie: FSR, USVRK

Špecifický cieľ č. 2.2. Podpora zamestnanosti prostredníctvom uplatňovania možnosti dočasných vyrovnávacích opatrení na primárnom trhu práce a prostredníctvom verejného obstarávania v inštitúciách štátnej a verejnej správy

Opatrenie č. 2.2.1. Preskúmať možnosti revízie Zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov tak, aby podporoval sociálny aspekt a tvorbu pracovných miest pri formulovaní kritérií hodnotenia jednotlivých obstarávaní

Aktivita 2.2.1.1. Revízia zákona s prihliadnutím na sociálny aspekt vo verejnom obstarávaní

Cieľ: zlepšenie prostredia pre tvorbu pracovných miest pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie

Indikátor: analýza

Termín: 2011

Rozpočet: bez nároku

Zabezpečenie: iniciuje MPSVR SR

Opatrenie č. 2.2.2. Analýza možností na podporu zamestnávania dlhodobo nezamestnaných osôb v obciach s prítomnosťou MRK prostredníctvom iných zvýhodnení pre zamestnávateľov

Aktivita 2.2.2.1. Vytvorenie analýzy dopadov možného programu

Cieľ: zlepšenie zamestnávania osôb žijúcich v obciach s prítomnosťou MRK

Indikátor: vytvorenie analýzy

Termín: 2012

Rozpočet: 10 000,- €

Zabezpečenie: USVRK, MVO neštátne služby zamestnanosti

Cieľ č. 3. Zlepšenie a posilnenie vzťahu nezamestnaných príslušníkov a príslušníčok MRK s úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny a inými inštitúciami

Indikátor cieľa č. 3.: Podiel uchádzačov o zamestnanie v evidencii nad 24 mesiacov v regiónoch s prítomnosťou MRK na celkovom počte uchádzačov o zamestnanie so zohľadnením rodového aspektu a regionálneho rozloženia

Zdroj dát: UPSVaR, www.upsvar.sk štatistiky/ štvrťročné/ rok t/ 4. kvartál roku t/ súbor QS2_0t12/Tab37_631 Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie v SR spolu.

Východisková hodnota: 2011 podľa UPSVaR

Zabezpečenie monitoringu: USVRK

Poznámka: Ukazovateľ sa nedá triediť podľa etnicity, preto je potrebné brať do úvahy regionálne rozloženie

Opatrenie č. 3.1. Posilniť postavenie neštátnych poskytovateľov služieb zamestnanosti

Aktivita 3.1.1. Rozšíriť podmienky pre fungovanie neštátnych služieb zamestnanosti

Cieľ: zavedenie konkurencie pre verejné služby zamestnanosti

Indikátor: počet novovytvorených subjektov neštátnych služieb zamestnanosti

Termín: 2012

Rozpočet: nedá sa kvantifikovať

Zabezpečenie: USVRK, MPSVR SR a relevantné MVO

Ciel' č. 4: Propagovať dobrú prax zamestnávania príslušníkov a príslušníčok MRK

Opatrenie č. 4.1. Podporiť a propagovať uplatňovanie inkluzívnych politík pre príslušníkov a príslušníčky MRK

Aktivita 4.1.1. Verejné ocenenie a uznanie obciam a mestám za zavádzanie a rozvíjanie politík, ktoré prispievajú k zníženiu sociálneho vylúčenia MRK

Ciel': zvýšenie efektívnosti inkluzívnych politík šírením príkladov dobrej praxe verejnou prezentáciou iniciatív obcí a miest

Indikátor: realizácia aktivity

Termín: 2012 - 2013

Rozpočet: čiastočná alokácia z rozpočtu Národného projektu EUROMA – Európska sieť pre rómske komunity a sociálnu inklúziu

Zabezpečenie: FSR, MPSVR SR

Priorita: Zdravie

Ciel' č. 1. Vytvoriť vhodné systémové a legislatívne nástroje na skvalitnenie sledovania zdravotného stavu príslušníkov a príslušníčok marginalizovaných rómskych komunít

Opatrenie č. 1.1. Pripraviť podklady pre zber dát a sledovanie zdravotného stavu príslušníkov a príslušníčok marginalizovaných rómskych komunít (ďalej iba MRK) na úroveň obce

Aktivita č. 1.1.1. Pilotne zrealizovať projekt (vytriedenie dát) – vyhodnotenie zdravotného stavu obyvateľstva v okresoch, resp. skupinách obcí s prítomnosťou MRK na základe prepojenia existujúcich údajov NCZI s Atlasom rómskych komunít.

Ciel': poznanie situácie v oblasti zdravotného stavu MRK

Indikátor: realizácia aktivity

Termín: do (marca) 2012 a potom každoročne

Rozpočet: 20 000,- €

Zabezpečenie: NCZI v spolupráci s USVRK

Aktivita č. 1.1.2. Navrhnuť sadu výstupov o zdravotnom stave obyvateľstva v okresoch, resp. skupinách obcí, ktoré majú zvýšený podiel príslušníkov a príslušníčok MRK a zabezpečiť ich pravidelné spracovanie (na základe výsledkov pilotného projektu v Aktivite 1.1.1.). Následne vypracovať prípadovú štúdiu zahŕňajúcu informácie o zdravotnom stave obyvateľstva SR vo vybraných lokalitách s vysokým podielom príslušníkov a príslušníčok MRK.

Ciel': rozšírenie poznatkovej bázy a poznanie situácie v oblasti zdravotného stavu príslušníkov a príslušníčok MRK v oblasti zdravotného stavu MRK

Indikátor: realizácia aktivity

Termín: do (marca) 2013 a potom každoročne

Rozpočet: 80 000,- €

Zabezpečenie: NCZI v spolupráci s USVRK

Opatrenie č. 1.2. Organizačne zabezpečiť a realizovať prieskumy, zber a analýzu dát a informácií o reálnom zdravotnom stave v MRK (výpočet vybraných ukazovateľov)

Aktivita č. 1.2.1. Doplniť do pravidelnej správy o zdravotnom stave obyvateľov SR časť špecificky sa zaoberajúcu MRK, s využitím prípadových štúdií zahŕňajúcich informácie o zdravotnom stave obyvateľstva SR vo vybraných lokalitách s vysokým podielom príslušníkov a príslušníčok MRK.

Ciel': rozšírenie poznatkovej databázy v oblasti zdravotného stavu MRK

Indikátor: realizácia aktivity

Termín: 2012 a potom 2015

Rozpočet: bez nároku na rozpočet

Zabezpečenie: UVZ SR zabezpečí danú úlohu v prípade, ak Národné centrum zdravotníckych informácií a Štatistický úrad Slovenskej republiky budú disponovať údajmi o zdravotnom stave obyvateľov MRK

Aktivita č. 1.2.2. Vypracovať epidemiologickú štúdiu o zdraví a nerovnostiach v zdraví medzi príslušníkmi a príslušníčkami MRK a majoritou (pôrodné ukazovatele, novorodenecká charakteristika, rast a vývoj detí školského veku, vakcinácia, fajčenie a stravovanie, kvalita života, dotazníkové štúdie)

Ciel': rozšírenie poznatkovej databázy v oblasti zdravotného stavu MRK

Indikátor: realizácia aktivity

Termín: 2012 - 2014

Rozpočet: 100 000,- € v rámci externých zdrojov LF UPJŠ Košice

Zabezpečenie: LF UPJŠ Košice

Cieľ č. 2. Znížiť výskyt infekčných ochorení

Indikátor cieľa č. 2: Podiel očkovaných v MRK z celkového počtu detí podliehajúcich očkovaníu proti TBC, záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu, hemofilovým invazívnym infekciám, rubeole, osýpkam, príušniciam, vírusovej hepatitíde typu B a detskej obrne

Zdroj dát: UVZ SR, USVRK, Atlas rómskych komunít

Východisková hodnota: podľa dát v roku 2011

Zabezpečenie monitoringu: UVZ SR a USVRK

Poznámka: Ide o kombináciu viacerých zdrojov dát, ktorá nám poskytne určitú informáciu o situácii vo vylúčených lokalitách. Údaje úradu verejného zdravotníctva môžu byť porovnané s Atlasom rómskych komunít.

Opatrenie č. 2.1. Prevencia výskytu infekčných ochorení formou pravidelného očkovania

Aktivita č. 2.1.1. Edukácia a šírenie zdravotnej osvetu a informovanosti medzi príslušníkmi a príslušníčkami MRK so zámerom ovplyvniť prevalenciu zaočkovania v MRK (prostredníctvom komunitných pracovníkov v oblasti zdravotnej výchovy)

Cieľ: zabezpečiť vysokú zaočkovanosť v rámci povinného očkovania detí

Indikátor: podiel očkovaných vo vybraných lokalitách s vysokým podielom príslušníkov a príslušníčok MRK (viď indikátor cieľa č. 2)

Termín: každoročne do roku 2015

Rozpočet: v rámci Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 - 2015

Zabezpečenie: UVZ SR

Opatrenie č. 2.2. Zlepšiť a skvalitniť hygienu v osadách a mestských koncentráciách

Aktivita č. 2.2.1. Monitorovanie organizácie zberu a vývozu tuhého komunálneho odpadu v marginalizovaných rómskych komunitách

Cieľ: zvyšovanie poznatkovej bázy o hygienickej situácii MRK

Indikátor: dáta z aktualizovaného Atlasu rómskych komunít

Termín: 2015

Rozpočet: 20 000,- € (pozri aktualizáciu Atlasu rómskych komunít)

Zabezpečenie: USVRK

Aktivita č. 2.2.2. Monitorovanie zabezpečenia odvádzania a čistenia odpadových vôd v MRK

Cieľ: zvyšovanie poznatkovej bázy o hygienickej situácii

Indikátor: dáta z aktualizovaného Atlasu rómskych komunít

Termín: 2015

Rozpočet: 20 000,- € (pozri aktualizáciu Atlasu rómskych komunít)

Zabezpečenie: USVRK

Aktivita č. 2.2.3. Monitorovanie situácie dotýkajúcej sa miest bývania, nachádzajúcich sa na starých environmentálnych zariadeniach

Cieľ: zvyšovanie poznatkovej bázy o hygienickej situácii v MRK

Indikátor: dáta z aktualizovaného Atlasu rómskych komunít

Termín: 2015

Rozpočet: 20 000,- € (pozri aktualizáciu Atlasu rómskych komunít)

Zabezpečenie: USVRK

Aktivita č. 2.2.4. Zabezpečenie pravidelnej deratizácie v segregovaných rómskych komunitách ako samostatný projekt

Cieľ: zlepšenie situácie v oblasti hygieny MRK

Indikátor: vykonanie aktivity

Termín: od roku 2012 každoročne do roku 2015

Rozpočet: 1 200 000,- € (každoročne)

Alternatíva I.

Zabezpečenie: v prípade vyčlenenia rozpočtových prostriedkov zo štátneho rozpočtu MZ SR v spolupráci s mestami a obcami. V rámci realizácie aktivity poskytne Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity MZ SR súčinnosť

Alternatíva II.

Zabezpečenie: v prípade vyčlenenia rozpočtových prostriedkov v rozpočtovej kapitole Úradu vlády Slovenskej republiky, aktivitu zabezpečí USVRK v spolupráci s mestami a obcami a MZ SR

Cieľ č. 3. Zlepšenie prístupu k pitnej vode

Indikátor cieľa č. 3.: Podiel segregovaných a separovaných rómskych osídlení bez prístupu k zdravotne vyhovujúcej vode na celkovom počte rómskych osídlení
Zdroj dát: Národné referenčné centrum pre hygienickú problematiku pitnej vody v kombinácii s dátami Atlasu rómskych komunít
Východisková hodnota: rok 2011
Zabezpečenie monitoringu: USVRK

Opatrenie č. 3.1. Zabezpečiť dostupnosť zdroja pitnej vody v segregovaných a odľahlých lokalitách

Aktivita 3.1.1. Prieskum dostupnosti pitnej vody v MRK a jej monitorovanie

Cieľ: zvýšenie poznatkovej bázy o hygienickej situácii v MRK

Indikátor: vypracovanie štúdie o dostupnosti pitnej vody a monitorovacieho systému - plánu

Termín: 2012

Rozpočet: bez nároku na rozpočet

Zabezpečenie: USVRK

Aktivita 3.1.2: Podpora budovania zdrojov pitnej vody v MRK

Cieľ: zabezpečiť všetky lokality MRK zdrojom zdravotne vyhovujúcej vody

Indikátor: počet segregovaných a separovaných rómskych osídlení, lokalít so zdrojom pitnej vody na celkovom počte segregovaných a separovaných rómskych osídlení

Termín: 2011 - 2015

Rozpočet: podľa grantovej schémy USVRK

Zabezpečenie: USVRK

Cieľ č. 4. Zabezpečenie dostupnosti a využívania služieb zdravotnej starostlivosti

Indikátor cieľa č. 4.: Miera nedostupnosti zdravotnej starostlivosti

Definícia: podiel dospelých osôb nad 18 rokov, ktoré neabsolvovali ambulantné vyšetrenie u všeobecného lekára pre dospelých, všeobecného lekára pre deti a dorast a ambulantné špecializované vyšetrenie u gynekológa a zubného lekára za posledných 12 mesiacov z dôvodov, že si to nemôžu dovoliť, je to drahé alebo že je potrebné dochádzať ďaleko, nemajú sa tam ako dopraviť, na celkovom počte dospelých osôb s nenaplnenou potrebou lekárskeho vyšetrenia

Zdroj dát: Databáza EU-SILC (databáza výberového zisťovania UNDP)

Východisková hodnota: podľa databázy EU-SILC z roku t

Zabezpečenie monitoringu: USVRK

Poznámka: EU-SILC nezisťuje etnicitu, ale je možné ho triediť podľa iných znakov, napríklad podľa ekonomickej aktivity. Indikátor v budúcnosti bude možné využiť na základe výberového zisťovania UNDP

Opatrenie č. 4.1. Zlepšenie dostupnosti zdravotnej starostlivosti

Aktivita 4.1.1. Monitorovanie využívania lekárskej starostlivosti príslušníkmi a príslušníčkami MRK

Cieľ: poznanie situácie využívania lekárskej starostlivosti príslušníkmi a príslušníčkami MRK

Indikátor: počet návštev obyvateľov MRK v zdravotníckych zariadeniach (v nadväznosti na opatrenia 1.1. a 1.2.)

Rozpočet: 10 000,- €

Termín: 2012 a potom každoročne

Zabezpečenie: MZ SR

Aktivita 4.1.2. Príprava pilotného projektu prijímania komunitných pracovníkov v oblasti zdravotnej výchovy do nemocničných zariadení s cieľom pripravovať pacientov a pacientky z MRK - hlavne na gynekologicko-pôrodných a pediatrických oddeleniach - na pobyt v zariadení, komunikáciu so zdravotným personálom, ako aj s ostatnými pacientmi, resp. návštevníkmi

Cieľ: zlepšiť interakciu medzi rómskymi pacientmi a zdravotným personálom, medzi rómskymi a nerómskymi pacientmi, zlepšiť podmienky pre osvojenie si a dodržiavanie hygienických štandardov

Indikátor: pripravený projekt

Termín: do 2012

Rozpočet: bez nároku na rozpočet

Zabezpečenie: USVRK, NOS a ďalšie MVO

Aktivita 4.1.3. Realizácia pilotného projektu prijímania komunitných pracovníkov v oblasti zdravotnej výchovy do nemocničných zariadení s cieľom pripravovať pacientov a pacientky z MRK - hlavne na gynekologicko-pôrodných a pediatrických oddeleniach - na pobyt v

zariadení, komunikáciu so zdravotným personálom, ako aj s ostatnými pacientmi, resp. návštevníkmi

Ciel': zlepšiť interakciu medzi rómskymi pacientmi a zdravotným personálom, medzi rómskymi a nerómskymi pacientmi, zlepšiť podmienky pre osvojenie si a dodržiavanie hygienických štandardov

Indikátor: počet takýchto pracovných miest

Termín: 2013

Rozpočet: zabezpečiť podľa úlohy

Zabezpečenie: USVRK

Opatrenie č. 4.2. Stabilizovať, optimalizovať a rozšíriť sieť komunitných pracovníkov v oblasti zdravotnej výchovy s cieľom vytvorenia samostatného programu do roku 2013

Aktivita č. 4.2.1. Vyhodnotiť Program podpory zdravia znevýhodnených komunit a prínos komunitných pracovníkov v oblasti zdravotnej výchovy v lokalitách svojej pôsobnosti

Ciel': poznanie úspešnosti programu

Indikátor: štúdia

Termín: 2012

Rozpočet: bez nároku na rozpočet

Zabezpečenie: UVZ SR, USVRK

Aktivita č. 4.2.2. Preskúmať možnosti zapracovania komunitného pracovníka v oblasti zdravotnej výchovy do katalógu pracovných činností

Ciel': stabilizovanie profesie

Indikátor: analýza možností zapracovania do katalógu

Termín: I. štvrťrok 2012

Rozpočet: bez nároku na rozpočet

Zabezpečenie: USVRK v spolupráci s MZ SR a MPSVR SR

Aktivita 4.2.3. Rozšíriť sieť komunitných pracovníkov v oblasti zdravotnej výchovy a vytvorenie samostatného rozšíreného programu

Ciel': zabezpečenie fungujúcej siete komunitných pracovníkov v oblasti zdravotnej výchovy pokrývajúcej potreby cca 450 MRK

Indikátor: počet komunitných pracovníkov v oblasti zdravotnej výchovy (s predpokladom každoročného zvyšovania) a vytvorenie samostatného programu financovaného zo štátneho rozpočtu

Termín: 2012

Rozpočet: 425.000.- € a následne každoročne s navrhovaním počtu komunitných pracovníkov zdravotnej osvetly

Zabezpečenie: USVRK v spolupráci s MZ SR,

Opatrenie č. 4.3. Podpora vzdelávania komunitných pracovníkov v oblasti zdravotnej výchovy

Aktivita č. 4.3.1. Príprava systematického programu vzdelávania, poskytovanie aktuálnych informácií pre komunitných pracovníkov v oblasti zdravotnej výchovy a supervízia ich práce v MRK

Ciel': skvalitnenie poskytovaných služieb a práce komunitných pracovníkov v oblasti zdravotnej výchovy v MRK a zlepšenie ich spolupráce s odbornými pracovníkmi zdravotných zariadení

Indikátor: vypracovaný Program systematického vzdelávania komunitných pracovníkov zdravotnej výchovy – dokument

Termín: 2011

Rozpočet: 3 000,- €

Zabezpečenie: USVRK v spolupráci s MVO a ÚVZ SR,

Aktivita č. 4.3.2. Implementácia systematického programu vzdelávania, poskytovanie aktuálnych informácií pre komunitných pracovníkov v oblasti zdravotnej výchovy a supervízia ich práce v MRK

Ciel': skvalitnenie poskytovaných služieb a práce komunitných pracovníkov v oblasti zdravotnej výchovy v rómskych komunitách a zlepšenie ich spolupráce s odbornými pracovníkmi zdravotných zariadení

Indikátor: implementovaný Program systematického vzdelávania komunitných pracovníkov v oblasti zdravotnej výchovy – dokument

Termín: do r. 2015

Rozpočet: ročný príspevok viazaný na Program systematického vzdelávania komunitných pracovníkov v oblasti zdravotnej výchovy

Zabezpečenie: USVRK v spolupráci s MVO a UVZ SR,

Opatrenie č. 4.4. Zvýšenie povedomia o výchove k rodičovstvu, reprodukčnému zdraviu, materstvu a starostlivosti o dieťa

Aktivita 4.4.1. Vypracovanie Národného programu starostlivosti o ženy, bezpečné materstvo a reprodukčné zdravie

Ciel': zlepšenie podmienok reprodukčného zdravia

Indikátor: realizácia aktivity

Termín: 2011

Rozpočet: bez nároku na rozpočet

Zabezpečenie: MZ SR

Aktivita 4.4.2. Osvetové komplexné nestereotypné aktivity zamerané na zvyšovanie informovanosti o sexuálnom a reprodukčnom správaní pre ženy a mužov z MRK (vrátane kampaní na zvýšenie a skvalitnenie informovanosti o používaní moderných metód antikoncepcie)

Ciel': zlepšenie sexuálneho a reprodukčného zdravia MRK

Indikátor: zvyšovanie počtu aktivít

Termín: priebežne

Rozpočet: bez nároku na rozpočet

Zabezpečenie: USVRK

Aktivita č. 4.4.3. Zabezpečovať nediskriminačný, kvalitný a slobodný prístup pre príslušníčky a príslušníkov MRK k moderným antikoncepčným metódam a k službám sexuálneho a reprodukčného zdravia, založený na dobrovoľnosti a princípoch informovaného rozhodovania a súhlasu

Cieľ: zlepšenie sexuálneho a reprodukčného zdravia MRK

Indikátor: počet aktivít

Termín: priebežne

Rozpočet: bez nároku na rozpočet

Zabezpečenie: MZ SR, USVRK

Ciel' č. 5. Zvýšiť informovanosť a poradenskú činnosť so zameraním na podporu zdravia a prevenciu ochorení v MRK

Opatrenie č. 5.1. Zvyšovať povedomie príslušníkov a príslušníčok MRK o užitočnosti preventívnych prehliadok u lekára a význame očkovania

Aktivita 5.1.1. Podnecovanie účasti MRK na preventívnych prehliadkach, účasť na očkovaní
Ciel': zlepšenie zdravotného stavu

Indikátor: počet návštev preventívnych prehliadok na podnet komunitných pracovníkov v oblasti zdravotnej výchovy a počet zaočkovaných na podnet komunitných pracovníkov v oblasti zdravotnej výchovy

Termín: priebežne

Rozpočet: v rámci Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2007 - 2015

Zabezpečenie: MZ SR, UVZ SR

Aktivita 5.1.2. Dentálnymi hygieničkami školiť deti v materských školách a základných školách o nutnosti dodržiavania dentálnej hygieny. V MRK v tejto oblasti využívať prácu komunitných pracovníkov.

Ciel': zlepšenie stavu dentálnej hygieny

Indikátor: počet a forma realizovaných prednášok

Termín: priebežne

Rozpočet: v rámci Národného programu starostlivosti o deti a dorast v Slovenskej republike

Zodpovedný: MZ SR, UVZ SR

Opatrenie č. 5.2. Zlepšiť komunikáciu medzi obyvateľmi segregovaných a separovaných rómskych osídlení a lekármi prvého kontaktu, resp. lekármi špecialistami s potenciálnym dosahom na zlepšenie poskytovania zdravotnej starostlivosti v komunitách

Aktivita 5.2.1. Osvetová činnosť o možnostiach zlepšenia komunikácie s pacientmi z MRK v materinskom jazyku (napr. prítomnosť tlmočníka, terénneho sociálneho pracovníka atď. pri lekárskej prehliadke)

Ciel': zlepšiť komunikáciu

Termín: priebežne

Rozpočet: bez nároku na rozpočet

Zabezpečenie: MZ SR, UVZ SR, USVRK

Aktivita 5.2.2. Znížiť počet obyvateľov segregovaných a separovaných rómskych osídlení a lokalít bez platných preukazov poistenca

Ciel': zlepšenie podmienok a možnosti využívania zdravotníckych služieb pre príslušníčky a príslušníkov MRK

Indikátor: počet novovybavených preukazov poistenca/na podnet komunitných pracovníkov v oblasti zdravotnej výchovy

Termín: približne do 2015

Rozpočet: v rámci Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku

Zabezpečenie: MZ SR, UVZ SR, USVRK

Opatrenie č. 5.3. Zabezpečiť zdravotnovýchovnú osvetu obyvateľov segregovaných a separovaných rómskych osídlení a lokalít v oblasti: osobnej hygieny a starostlivosti o vlastné zdravie, výchovy k rodičovstvu, reprodukčnému a sexuálnemu zdraviu, starostlivosti o dieťa, prevencii infekčných ochorení, manipulácie s potravinami, hygieny výživy, ochrany životného prostredia, hygieny bývania, prevencii úrazov a nehôd.

Aktivita 5.3.1. Edukačné zdravotnovýchovné aktivity

Cieľ: zlepšiť situáciu v oblasti osvetu

Indikátor: počet a účasť na zdravotnovýchovných aktivitách

Termín: roky 2009 – 2015

Rozpočet: realizácia Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 – 2015

Zabezpečenie: UVZ SR, RUVZ SR

Priorita: Bývanie

Cieľ č. 1. Zlepšenie podmienok bývania a integrácie príslušníkov a príslušníčok marginalizovaných rómskych komunít

Indikátor cieľa č. 1.: Podiel segregovaných osídlení na celkovom počte identifikovaných osídlení.

Zdroj: Atlas rómskych komunít

Východisková hodnota: Podľa Atlasu rómskych komunít

Termín: priebežne, indikátor bude vyhodnocovaný priebežne podľa dostupnosti dát

Zabezpečenie monitoringu: USVRK

Poznámka: pre monitorovanie situácie je potrebné priebežne aktualizovať dáta

Indikátor č. 1.1.: Miera extrémneho vylúčenia rómskych osídlení vyjadrená ako podiel segregovaných osídlení s absenciou minimálne 3 položiek základnej infraštruktúry k celkovému počtu segregovaných osídlení

Zdroj: Atlas rómskych komunít 2004 a jeho aktualizácie

Východisková hodnota: Podľa Atlasu rómskych komunít 2004 alebo jeho aktualizácie

Termín: priebežne, indikátor bude vyhodnocovaný priebežne podľa dostupnosti dát

Zabezpečenie monitoringu: USVRK

Špecifický cieľ č. 1.1. Odstraňovanie segregácie a getoizácie rómskych osád a separovaných osídlení

Indikátor cieľa č. 1.1.: Podiel obyvateľov žijúcich v osídleniach s najväčšou mierou chudoby na celkovom počte obyvateľov žijúcich v rómskych osídleniach

Zdroj: Atlas rómskych komunít

Východisková hodnota: Podľa Atlasu rómskych komunít a podľa Cenzus 2011

Termín: priebežne, indikátor môže byť vyhodnocovaný priebežne podľa dostupnosti dát

Zabezpečenie monitoringu: USVRK

Opatrenie č. 1.1.1. Analyzovať možné postupy opravy existujúceho bytového fondu v prípadoch, kedy ide o byty a domy, ktorých technický stav môže ohroziť zdravie, či život obyvateľov.

Aktivita 1.1.1.1. Vykonať analýzu postupov možných intervencií

Cieľ: Návrh alternatívnych postupov opravy existujúceho bytového fondu

Indikátor: n/a

Termín: 2012

Rozpočet: n/a

Zabezpečenie: MDVRR SR

Opatrenie č. 1. 1. 2. Riešiť otázku nelegálnych stavieb a rómskych osád na cudzích, právne nevysporiadaných pozemkoch

Aktivita 1.1.2.1. Pripraviť a prerokovať dokument, ktorý rieši túto problematiku vo forme materiálu určeného pre vládu SR

Cieľ: n/a

Indikátor: n/a

Termín: marec 2012

Rozpočet: n/a

Zabezpečenie: USVRK v spolupráci s SPF, MV SR, MPRV SR

Špecifický cieľ č. 1.2. Podpora výstavby obecných nájomných bytov v rómskych komunitách

Indikátor cieľa č. 1.2.: Podiel rómskych osídlení s novovybudovanými obecnými nájomnými bytmi (odovzdanými) v obciach s rómskymi osídleniami na celkovom počte rómskych osídlení (podľa Atlasu rómskych komunít)

Zdroj: MDVRR SR, Atlas rómskych komunít

Východisková hodnota: podľa zdroja v roku 2010

Termín: indikátor môže byť vyhodnocovaný priebežne

Zabezpečenie monitoringu: USVRK s podkladmi, ktoré zabezpečí MDVRR SR

Indikátor č. 1.2.1.: Podiel rómskych domácností presídlených do novovybudovaných obecných nájomných bytov na celkovom počte rómskych domácností žijúcich v separovaných a segregovaných osídleniach

Zdroj: MDVRR SR a Atlas rómskych komunít

Východisková hodnota: podľa zdroja v roku t

Termín: indikátor môže byť vyhodnotený každoročne

Zabezpečenie monitoringu: USVRK

Opatrenie č. 1.2.1. legislatívne definovať obsah pojmu „sociálne bývanie“

Aktivita 1.2.1.1. V súlade s definíciou sociálneho bývania uvedenej v zákone č. 443/2010 Z.z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní, obsah tohto pojmu precizovať v samostatnom všeobecne záväznom právnom predpise.

Cieľ: n/a

Indikátor: n/a

Termín: január 2012

Rozpočet: n/a

Zabezpečenie: MPSVR SR

Poznámka: v súčasnosti je tento pojem obsiahnutý v zákone 443/2010 o poskytovaní dotácií, ktorý prešiel legislatívnym konaním s účinnosťou od 1.1.2011

Opatrenie č. 1.2.2. Pripraviť legislatívne podmienky poskytovania nároku na príspevok na bývanie tak, aby bol tento v odôvodnených prípadoch vyplácaný priamo správcovi bytu, alebo inému poskytovateľovi služieb spojených s bývaním

Aktivita 1.2.2.1. Pripraviť návrh zákona

Cieľ: n/a

Indikátor: n/a

Termín: január 2012

Rozpočet: n/a

Zabezpečenie: MPSVR SR

Poznámka: pripravuje sa legislatívny zámer o definovaní sociálne vylúčených spoločenských skupín, ktorý tieto podmienky rieši

Opatrenie č. 1.2.3. Zabezpečiť (pokračovať) udeľovanie finančnej dotácie pre obce na vypracovanie projektovej dokumentácie výstavby obecných nájomných bytov nižšieho štandardu

Aktivita 1.2.3.1. Zabezpečiť udeľovanie finančnej dotácie pre obce na vypracovanie projektovej dokumentácie výstavby obecných nájomných bytov nižšieho štandardu

Cieľ: n/a

Indikátor: podiel obcí, ktoré (v sledovanom roku) požiadali o dotáciu na vypracovanie projektovej dokumentácie na výstavbu obecných bytov na celkovom počte obcí so separovanými a segregovanými osídleniami

Termín: priebežne

Rozpočet: Dotačná schéma USVRK

Zabezpečenie: USVRK

Opatrenie č. 1.2.4. Participovať na pripravovanom projekte pilotného prístupu podpory infraštruktúry bývania zo štrukturálnych fondov EÚ s využitím nástroja finančného inžinierstva JESSICA (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas). Aktívne prispieť k úspešnej realizácii výstavby, tým vytvárať ponuku bývania pre MRK, ktorá by zodpovedala ich potrebám mobility, vzdelávania a profesijného začlenenia (rôznorodosť bývania od minimálneho k lepšiemu, resp. zodpovedajúca sociálnym a finančným možnostiam)

Aktivita 1.2.4.1. Aktívne sa podieľať na pripravovanom projekte podpory infraštruktúry bývania zo štrukturálnych fondov EÚ

Cieľ: n/a

Indikátor: n/a

Termín: január 2012

Rozpočet: bez nároku

Zabezpečenie: USVRK

Opatrenie č. 1.2.5. Zabezpečiť poskytovanie finančných prostriedkov na program výstavby obecných nájomných bytov nižšieho štandardu, určených pre bývanie občanov v hmotnej núdzi

Aktivita 1.2.5.1. Poskytnutie dotácií na výstavbu bytov

Cieľ: Zvýšenie počtu bytových jednotiek určených na bývanie príslušníkov a príslušníčok MRK

Indikátor: Podiel rómskych domácností presídlených do novovybudovaných obecných nájomných bytov na celkovom počte rómskych domácností žijúcich v separovaných a segregovaných osídleniach

Termín: Každoročne

Rozpočet: Podľa štátneho rozpočtu

Zabezpečenie: MDVRR SR

Špecifický cieľ č. 1.3. Zabezpečiť dobudovanie infraštruktúry a vybavenosti segregovaných a separovaných rómskych osídlení na Slovensku v súlade s minimálnymi štandardmi a s odporúčaním Výboru ministrov Rady Európy Rec (2005)4 členským štátom na zlepšenie podmienok bývania Rómov a kočovníkov v Európe z 23. februára 2005

Indikátor cieľa č. 1.3.: Podiel segregovaných a separovaných rómskych osídlení, ktoré nespĺňajú minimálne štandardy (kombinácia 3 štandardov) na celkovom počte segregovaných a separovaných osídlení

Zdroj: Atlas rómskych komunít, výkazy obcí

Východisková hodnota: podľa Atlasu rómskych komunít

Zabezpečenie monitoringu: USVRK

Poznámka: Pre možnosť monitorovania tohto cieľa je potrebné aktualizovať Atlas 2004, prípadne postupovať podľa výkazov obcí, ktoré by poskytovali požadovanú informáciu

Opatrenie č. 1.3.1. Vypracovať harmonogram dobudovania technickej infraštruktúry vybraných rómskych osád a všetkých rómskych enkláv v mestách (podľa stupňa naliehavosti) tak, aby sa tieto osady a enklávy dostali na úroveň požadovanej vybavenosti na Slovensku

Aktivita 1.3.1.1. Vypracovať harmonogram v opatrení 1.3.1 ako dokument v ktorom budú uvedené orientačné termíny a náklady zabezpečenia postupných krokov súvisiacich s uvedeným cieľom, aby dané opatrenia boli finančne pokryté a zabezpečené z existujúcich zdrojov.

Cieľ: n/a

Indikátor: n/a

Termín: 2013

Rozpočet: bez nároku
Zabezpečenie: USVRK

Opatrenie č 1.3.2. Realizácia projektov v regiónoch systémom komplexného prístupu

Aktivita 1.3.2.1. Realizácia projektov v regiónoch systémom komplexného prístupu

Cieľ: n/a

Indikátor a): počet zazmluvnených projektov komplexného prístupu a

Indikátor b): počet realizovaných projektov komplexného prístupu v roku 2015

Termín: priebežne

Rozpočet: otvorený, podľa rozsahu projektu

Zabezpečenie: USVRK

Poznámka: plnenie aktivity je súčasne plnením programu projektov komplexného prístupu

Opatrenie č 1.3.3. Realizovať pilotný projekt s uplatnením komplexného prístupu pri zabezpečovaní bývania v problémových regiónoch s vysokou koncentráciou rómskeho obyvateľstva a vysokou mierou nezamestnanosti tak, aby boli do realizácie zapojené marginalizované rómske komunity.

Aktivita 1.3.3.1. Realizovať vzorový pilotný projekt

Cieľ: n/a

Indikátor: n/a

Termín: 2015.

Rozpočet: otvorený, podľa rozsahu projektu

Zabezpečenie: USVRK

Poznámka: plnenie aktivity je súčasne plnením programu projektov komplexného prístupu. Pri aktivite ide o selekciu projektu, ktorý by mohol byť prezentovaný ako vzorový.

Zoznam použitých skratiek:

APTP	Aktívna politika na trhu práce
CPPPaP	Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie
CŠPP	Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva
ESF	Európsky sociálny fond
EU-SILC	Štatistika príjmov a životných podmienok
FSR	Fond sociálneho rozvoja
KŠÚ	Krajské školské úrady
LF UPJŠ	Lekárska fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika
LP	Ľudské práva
MDVRR SR	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MPC	Metodicko-pedagogické centrum
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MRK	Marginalizované rómske komunity
MŠVVŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MVO	Mimovládne organizácie
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
NAP	Národný akčný plán
NCZI	Národné centrum zdravotníckych informácií
NOS	Nadácia otvorenej spoločnosti
OP ZaSI	Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia
RUVZ SR	Regionálny úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky
SIA	Sociálna implementačná agentúra
SPF	Slovenský pozemkový fond
SZP	Sociálne znevýhodnené prostredie
ŠPÚ	Štátny pedagogický ústav
ŠŠI	Štátna školská inšpekcia
ŠVVP	Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby
TSP	Terénna sociálna práca
UIPŠ	Ústav informácií a prognóz školstva
UNDP	Rozvojový program Organizácie Spojených národov
UPSVR	Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny
UPSVaR	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
USVRK	Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity
UV SR	Úrad vlády Slovenskej republiky
UVZ SR	Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky
VÚDPaP	Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie